

Miejsce
na naklejkę
z kodem szkoły

dysleksja

MHI-P1A7P-052

EGZAMIN MATURALNY Z HISTORII

Arkusz I
dla niesłyszących

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

ARKUSZ I

MAJ
ROK 2005

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora.
5. Błędne zapisy przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
7. Do arkusza dołączona jest karta odpowiedzi, którą wypełnia egzaminator.
8. Wypełnij tę część karty odpowiedzi, którą koduje zdający. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Zamaluj ■ pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊙ i zaznacz właściwe.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Życzymy powodzenia!

Wypełnia zdający przed
rozpoczęciem pracy

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

tylko
OKE Kraków,
OKE Wrocław

--	--	--

KOD
ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (2 pkt)

Na podstawie ilustracji i na podstawie tekstu źródłowego odpowiedz na pytania:

§ 195. Jeśli obywatel oko obywatelowi wybił, oko wybiją mu.

§ 197. Jeśli kość obywatela złamał, kość mu złamią.

§ 199. Jeśli oko niewolnika obywatela wybił lub kość niewolnika obywatela złamał, połowę ceny jego zapłaci.

Źródło: J. Dumanowski, S. Olszaniec, *Starożytność i średniowiecze w tekstach źródłowych*, Rumia 2002, s.15

A. Jak nazywał się władca, który wprowadził w swoim państwie te prawa?

.....

B. Jak nazywało się państwo, w którym obowiązywały te prawa?

.....

Zadanie 2. (1 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego odpowiedz na pytanie.

Ares chodził bez miecza; Posejdonowi gdzieś przepadł (1) trójząb, którym zwykł się (2) podpierać! Afrodyta przy rannej toalecie zauważyła brak przepaski na biodra; Hefajstos nigdzie nie mógł znaleźć obcęgow. Spostrzeżono się wkrótce, że to wszystko Hermes kradnie.

Źródło: J. Parandowski, *Mitologia*, Poznań, 1989, s. 59

Słowniczek:

1. przepadł- zginął
2. zwykł się – był przyzwyczajony

Kim są (nazwij) wymienione w tekście postacie?

.....

Zadanie 3. (1 pkt)

Podkreśl dobrą odpowiedź.

Ilustracja przedstawia

1. alfabetyczne pismo łacińskie.
2. alfabetyczne pismo greckie.
3. klinowe pismo sumeryjskie.
4. hieroglificzne pismo egipskie.

Zadanie 4. (2 pkt)

Wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i oznacz je literą A oraz wydarzenie chronologicznie ostatnie i oznacz je literą B.

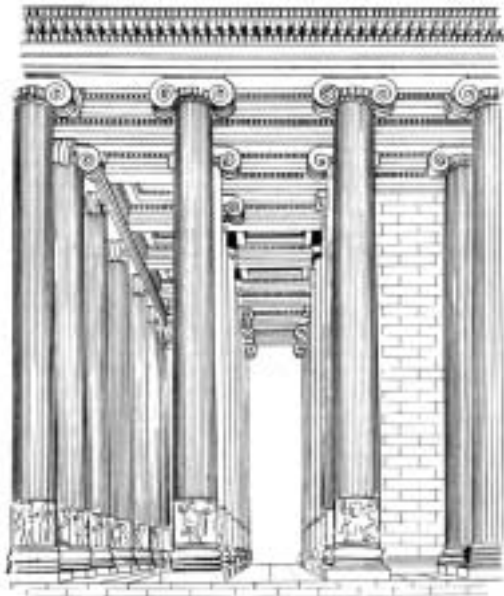
1. pożar Rzymu za cesarza Nerona	
2. bitwa pod Maratonem	
3. pierwsze igrzyska olimpijskie	
4. wyprawa Hannibala na Rzym	
5. bitwa pod Termopilami	

Zadanie 5. (2 pkt)

Ilustracje przedstawiają budowle greckie. Dopasuj nazwę porządku (stylu) architektonicznego do budowli.

Pod ilustracjami (A, B) wpisz odpowiednie liczby.

1. kolumny w porządku jońskim
2. kolumny w porządku doryckim
3. kolumny w porządku korynckim

Źródło: W. Koch, *Style w architekturze...*, Warszawa 1996, s. 19, s. 20

A. ....

B. ....

Zadanie 6. (3 pkt)

Połącz osoby z pasującym do nich opisem.

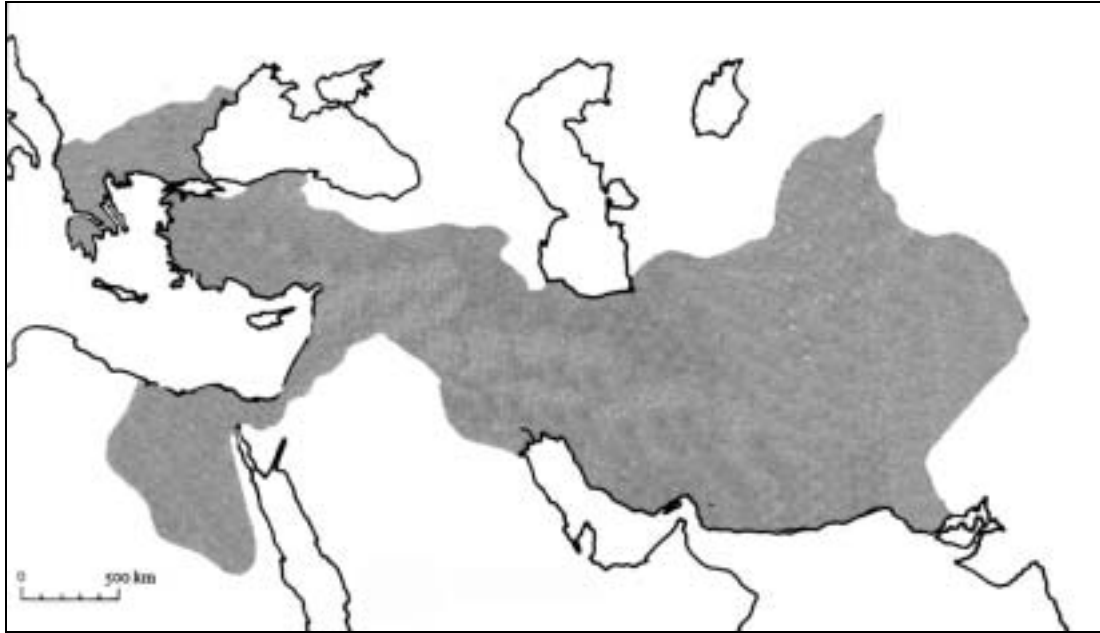
Wpisz odpowiednie liczby do tabeli.

Osoba	Opis postaci
A. Juliusz Cezar	
B. Justynian I Wielki	
C. Karol Wielki	

1. Cesarz bizantyjski, twórca Kodeksu, w którym zebrał prawo rzymskie, wybudował w Konstantynopolu kościół Hagia Sophia (Mądrości Bożej).
2. Rzymski wódz, namiestnik Galii, zreformował kalendarz, zamordowany w 44 r. p.n.e.
3. Król Franków, w 800 r. koronowany na cesarza, zreformował szkolnictwo, był mecenasem nauki i sztuki.
4. Cesarz rzymski, ogłosił chrześcijaństwo religią państwową, w 395 r. podzielił cesarstwo rzymskie na wschodnie i zachodnie.

Zadanie 7. (2 pkt)

Mapa przedstawia terytorium (ziemie) jednego ze starożytnych państw (imperii).

A. Napisz, jak nazywał się władca, który zdobył te ziemie i rządził tym imperium.

.....

B. W którym wieku żył ten władca?

.....

Zadanie 8. (3 pkt)

Wpisz do tabelki nazwę dynastii, która rządziła w Polsce w podanych latach.

A. ok. 960 - 1370	dynastia:
B. 1370 - 1399	dynastia:
C. 1386 -1572	dynastia:

Zadanie 9. (7 pkt)

A. Wymień trzy decyzje Kazimierza Wielkiego, dzięki którym Polska wzmocniła się wewnątrznie.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

B. Napisz, która z tych decyzji była najważniejsza. Uzasadnij swój wybór.

Najważniejszą decyzją Kazimierza Wielkiego, dzięki której Polska wzmocniła się wewnątrznie była:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (2 pkt)

Z podanych wyrazów wybierz dwa, które związane są z lokacją wsi na prawie niemieckim.

zasadźca, burmistrz, sołtys, cech, ratusz, czeladnik

1. .... 2. ....

Zadanie 11. (1 pkt)

Pomyśl, który z dokumentów wydał Ludwik Węgierski. Podkreśl dobrą odpowiedź.

Ludwik Węgierski wydał

1. konstytucję *Nihil novi*.
2. przywilej koszycki.
3. przywilej jedlneński.
4. przywilej nieszawski.

Zadanie 14. (1 pkt)

Z pokazanych na ilustracjach kościołów wybierz ten, który nie był zbudowany w średniowieczu. Wpisz odpowiednią liczbę.

Źródło: W. Koch, *Style w architekturze...*, op. cit., s. 184, s. 144, s. 256, s. 102

1.

2.

3.

4.

W średniowieczu nie był zbudowany kościół przedstawiony na ilustracji nr .....

Zadanie 15. (1 pkt)

Wśród pokazanych planów są trzy plany miast lokowanych w XIII i XIV wieku oraz jeden plan grodu (układu osadniczego) z wczesnego średniowiecza. Wybierz plan grodu i podpisz go gród.

Źródło: W. Krassowski, *Dzieje budownictwa i architektury nas ziemiach polskich, t. 2*, Warszawa 1990, rys. 25, 31, 35, 37

1. ....

2. ....

3. ....

4. ....

Zadanie 16. (2 pkt)

Przeczytaj fragment traktatu pokojowego i odpowiedz na pytania.

Ziemia chełmińska z całą ziemią michałowską i całe Pomorze do nas i do królestwa naszego polskiego będą należały (...); prócz tego zamek i miasto Malbork, miasto Sztum, miasto Elbląg (...). Będzie zaś wielki mistrz zobowiązany w sześć miesięcy po wyborze przed nami się stawić (1) i przysięgę wierności złożyć.

Źródło: J. Dumanowski, S. Olszaniec, *Starożytność i średniowiecze w tekstach źródłowych*, Rumia 2002, s.119-120

Słowniczek:

przed nami się stawić – przybyć do króla

A. Który polski król podpisał ten traktat pokojowy?

.....

B. Podkreśl dobrą odpowiedź.

Przyłączone do Polski ziemie, o których mowa w tym traktacie, nazywane były

1. Prusami Książęcymi.
2. Prusami Królewskimi.
3. Inflaniami.
4. Pomorzem Zachodnim.

Zadanie 17. (4 pkt)

A. Podaj dwie przyczyny wielkich odkryć geograficznych.

1).....
.....

2).....
.....

B. Podaj dwa skutki wielkich odkryć geograficznych.

1).....
.....

2).....
.....

Zadanie 18. (2 pkt)

Na podstawie wykresu odpowiedz na pytania.

Źródło: Warszawa w latach 1526-1795, Dzieje Warszawy t. II, red. S. Kieniewicz, Warszawa 1984, s. 101

A. W którym roku najmniej zarabiali robotnicy niewykwalifikowani?

.....

B. Ile groszy wynosiła (w latach 1558-1660) najwyższa średnia płaca robotnika wykwalifikowanego?

.....

Zadanie 19. (3 pkt)

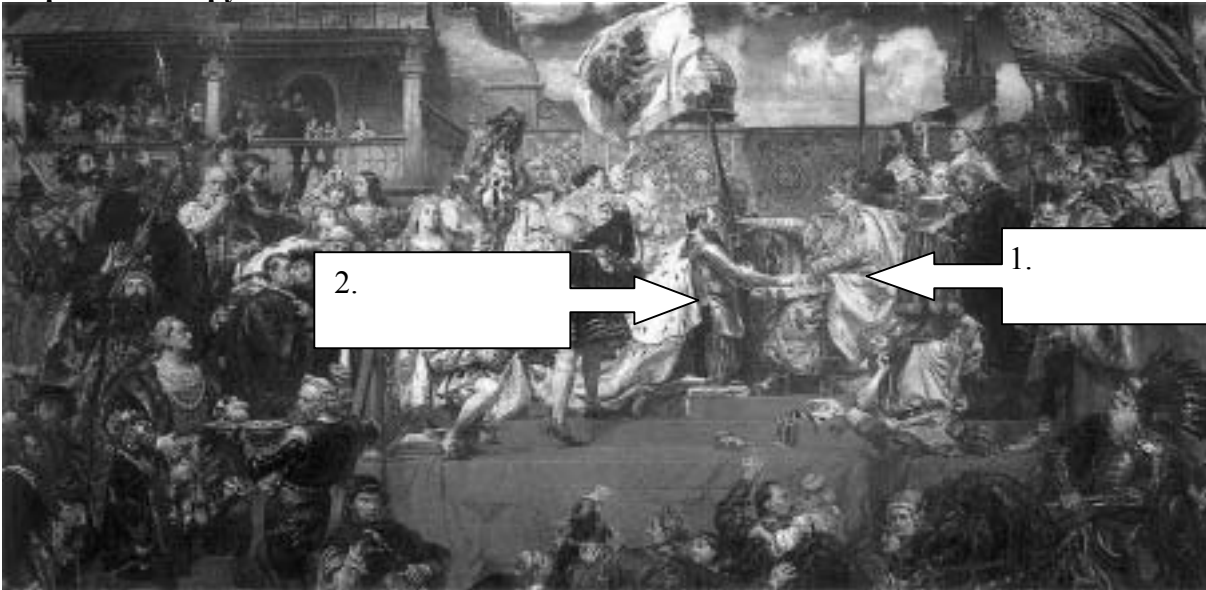
Pomyśl, czy podane informacje są prawdziwe.

W tabeli obok zdania dopisz: prawda lub fałsz.

A. Jan Kalwin zapoczątkował w Europie reformację.	
B. Głową Kościoła anglikańskiego jest papież.	
C. W XVI wieku Polska była krajem tolerancji religijnej.	

Zadanie 20. (5 pkt)

Odpowiedz na pytania.

A. Kto jest autorem tego obrazu?

.....

B. Jaki tytuł ma ten obraz?

.....

C. Jak nazywają się osoby wskazane na obrazie? (Wpisz we wskazane miejsca)

D. W jakim mieście było wydarzenie pokazane na obrazie?

.....

Zadanie 21. (3 pkt)

Na podstawie tabeli oraz swojej wiedzy odpowiedz na pytania.

Polska i Litwa	
oddzielne	połączone (wspólne)
urzędy – administracja	król
wojsko	sejm
skarb	polityka zagraniczna
prawo - sądy	pieniądz

A. Gdzie zawarto unię, po której Polska i Litwa były połączone tak, jak pokazuje tabela?

.....

B. Jak nazywa się taka unia (połączenie, związek) państw?

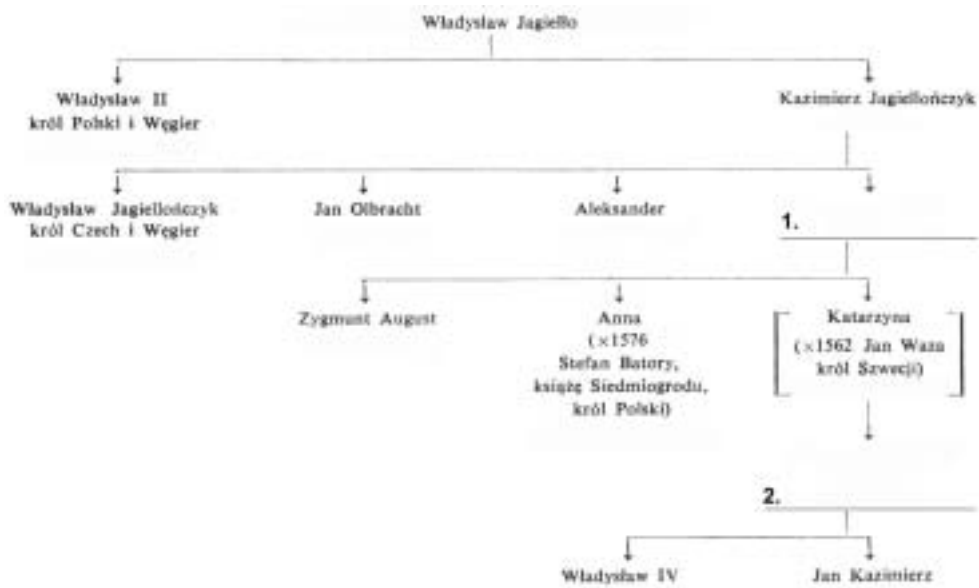
.....

C. Jak nazywało się państwo powstałe z takiego połączenia Polski i Litwy?

.....

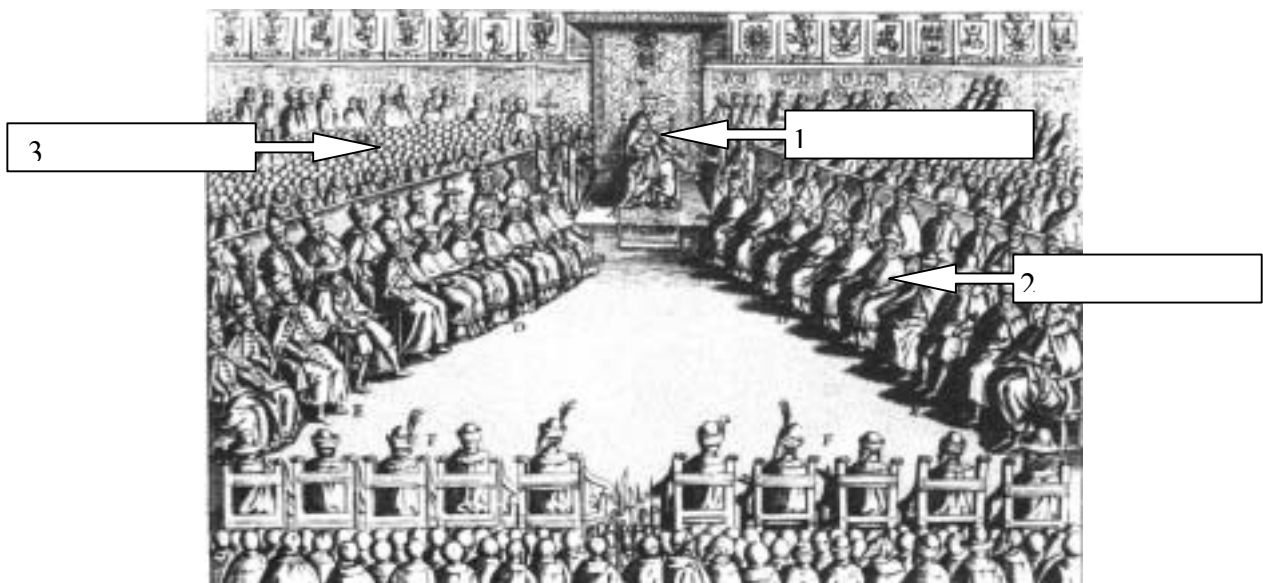
Zadanie 22. (2 pkt)

Uzupełnij drzewo genealogiczne wpisując w miejsca oznaczone (1. i 2.) dwóch królów Polski.

Zadanie 23. (3 pkt)

Wymień trzy stany sejmujące, widoczne na ilustracji. (Wpisz we wskazane miejsca)

Zadanie 24. (3 pkt)

Na podstawie fragmentu listu odpowiedz na pytania.

*W namiotach wezyrskich
13 IX w nocy**Jedyna duszy i serca
pociecho, najśliczniejsza
i najukochańsza
Marysienku!**Bóg i Pan nasz na wieki błogosławiony dał [wczoraj] zwycięstwo i sławę narodowi naszemu, o jakiej wieki przeszłe nigdy nie słyszały.(...) Wezyr tak uciekł od wszystkiego, że ledwo na jednym koniu i w jednej sukni. (...) Dziś byłem w mieście, które by już było nie mogło trzymać dłużej nad pięć dni. (...) Pałac cesarski wniwecz (1) od kul zepsowany (2).*Źródło: Listy okresu....., Warszawa 1983, s.51-53

Słowniczek

- 1) wniwecz - całkowicie, cały
- 2) zepsowany - zniszczony

A. Jak nazywał się król, który był autorem listu?

.....

B. O jakim zwycięstwie, (o jakiej bitwie) pisze król?

.....

C. W którym roku był napisany ten list?

.....

Zadanie 25. (1 pkt)

Podkreśl dobrą odpowiedź.

Stanisław Konarski i Jakub Falkowski należeli do zakonu

1. pijarów.
2. jezuitów.
3. franciszkanów.
4. paulinów.

Zadanie 26. (2 pkt) Wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i oznacz je literą **A** oraz wydarzenie chronologicznie ostatnie i oznacz je literą **B**.

1. pierwszy rozbiór Polski	
2. konfederacja targowicka	
3. uchwalenie Konstytucji 3 maja	
4. drugi rozbiór Polski	
5. konfederacja barska	

Zadanie 27. (4 pkt)

Na podstawie planu zajęć w polskiej szkole w XVIII w. odpowiedz na pytania.

TYGODNIOWY PLAN ZAJĘĆ W SZKOLE WYDZIAŁOWEJ							
PRZEDMIOTY NAUCZANIA - PROFESOROWIE							
klasa	PROFESOR KLASY I						
I	kaligrafia 2 g	gramatyka polsko-łacińska 9 g		arytmetyka 6 g	geografia 2 g	nauka moralna z wypisami 1 g	
II	PROFESOR KLASY II						
	kaligrafia 2 g	gramatyka polsko-łacińska 9 g		arytmetyka 6 g	geografia 2 g	nauka moralna z wypisami 1 g	
III	PROFESOR WYMOWY	PROFESOR MATEMATYKI		PROFESOR FIZYKI		PROFESOR PRAWA	
	gramatyka łaćńska 9 g	arytmetyka 2 g	geometria 3 g	ogrodnictwo 2 g wypisy łaćńskie 1 g		historia starożytnego Wschodu z wypisami 2 g	nauka moralna z wypisami 1 g
IV	PROFESOR WYMOWY	PROFESOR MATEMATYKI		PROFESOR FIZYKI		PROFESOR PRAWA	
	wymowa łaćńska ćwiczenia 3 g	algebra 4 g	geometria 4 g	wstęp do fizyki 4 g	rolnictwo z wypisami 2 g	historia starożytnej Grecji z wypisami 2 g	nauka moralna z wypisami 1 g
V	PROFESOR WYMOWY	PROFESOR MATEMATYKI		PROFESOR FIZYKI		PROFESOR PRAWA	
	wymowa łaćńska ćwiczenia 3 g	algebra 2 g	rysunek 2 g	fizyka 6 g	botanika 1 g	nauka o zdrowiu z wypisami 2 g	historia starożytnego Rzymu 2 g
VI	PROFESOR WYMOWY	PROFESOR MATEMATYKI		PROFESOR FIZYKI		PROFESOR PRAWA	
	wymowa 6 g	logika 2 g		historia sztuk i rzemiosł 2 g		historia Polski 2 g	nauka moralna i prawo 7 g

Na podstawie: K. Mrozowska, *By Polaków zrobić obywatelami*, Kraków 1993, s.42

A. Ilu profesorów uczyło uczniów?

1. w pierwszej klasie .....
2. w czwartej klasie .....

B. Jakiego przedmiotu uczono przez cały czas trwania nauki (od I do VI klasy)?

.....

C. W ciągu całej nauki w szkole na kaligrafię przeznaczono 4 godziny tygodniowo (2 godziny w klasie I i 2 godziny w klasie II). Podaj, ile godzin tygodniowo (w ciągu całej nauki w szkole) przeznaczono na naukę historii starożytnej.

.....

Słowniczek

kaligrafia - nauka ładnego pisania

Zadanie 28. (1 pkt)

Na podstawie tabeli wskaż państwo, w którym w latach 1890 – 1910 najszybciej rozwijał się przemysł.

Tabela. Wskaźniki produkcji przemysłowej ważniejszych krajów w latach 1870-1913

Rok	Niemcy	Anglia	Francja	Rosja	Włochy	USA
1870	100	100	100	100	100	100
1880	135	120	126	135	135	155
1890	222	141	165	208	235	355
1900	361	186	194	464	329	491
1910	495	193	262	646	582	809
1913	555	227	294	769	588	909

Państwo, w którym w latach 1890 – 1910 najszybciej rozwijał się przemysł to .....

Zadanie 29. (4 pkt)

A. Podaj jeden przykład świadczący o polityce germanizacji Polaków w zaborze pruskim.

.....
.....

B. Podaj jeden przykład świadczący o tym, że Polacy z zaboru pruskiego bronili się przed germanizacją.

.....
.....

C. Podaj dwa przykłady świadczące o autonomii Galicji.

.....
.....
.....

Zadanie 30. (3 pkt)

A. Podkreśl dobrą odpowiedź.

Przed wybuchem I wojny światowej trójprzymierze tworzyły:

1. Francja, Niemcy, Włochy.
2. Rosja, Francja, Wielka Brytania.
3. Francja, Włochy, Turcja.
4. Włochy, Niemcy, Austro-Węgry.

B. Wymień państwa, które przed wybuchem I wojny światowej tworzyły trójporozumienie (trójporozumienie – Ententa).

1. .... 2. .... 3. ....

C. Na mapie Europy wpisz nazwy państw, które przed wybuchem I wojny światowej tworzyły trójprzymierze.

Zadanie 31. (3 pkt)

Pomyśl, czy podane informacje są prawdziwe.

W tabeli obok zdania dopisz: prawda lub fałsz.

A. Podczas I wojny światowej po raz pierwszy wykorzystane były czołgi.	
B. Stany Zjednoczone nie brały udziału w I wojnie światowej.	
C. Według traktatu wersalskiego na Górnym Śląsku, Warmii i Mazurach miał być przeprowadzony plebiscyt.	

Zadanie 32. (6 pkt)

Z pokazanych na ilustracjach pomników:

A. Wybierz dwa, które stoją w Warszawie.

W Warszawie stoją pomniki nr .....

B. Wybierz dwa, które związane są z wydarzeniami XX wieku.

Z wydarzeniami XX wieku związane są pomniki nr .....

C. Wybierz dwa, które tematyką lub formą nawiązują do starożytności.

Do starożytności nawiązują tematyką lub formą pomniki nr .....

1.

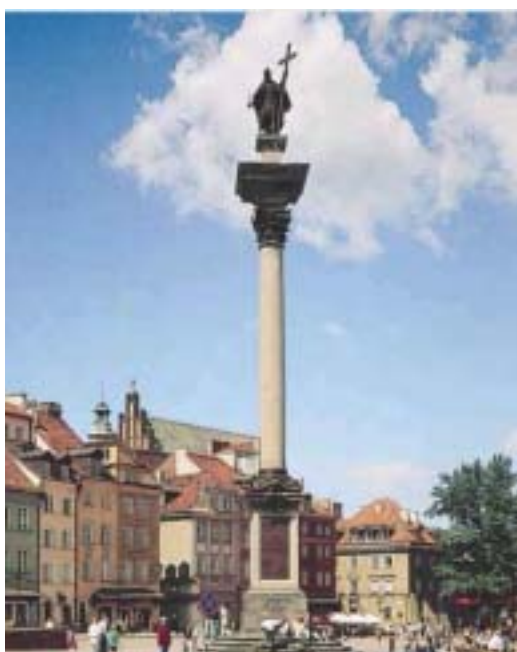
2.

3.

4.

5.

6.

Zadanie 33. (2 pkt)

Wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i oznacz je literą A oraz wydarzenie chronologicznie ostatnie i oznacz je literą B.

1. przewrót majowy	
2. zabójstwo Gabriela Narutowicza	
3. uchwalenie konstytucji marcowej	
4. śmierć Józefa Piłsudskiego	
5. uchwalenie konstytucji kwietniowej	

Zadanie 34. (1 pkt)

Przeczytaj fragmenty dwóch konstytucji. Wskaż tę, która mówi o trójpodziale władzy.

Fragment A

Art. 2.

1. Na czele Państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.

Art. 3.

1. Organami Państwa, pozostającymi pod zwierzchnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej, są: Rząd, Sejm, Senat, Siły Zbrojne, Sądy, Kontrola Państwa.

Fragment B

Art. 1. Państwo Polskie jest Rzeczpospolitą.

Art. 2. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do narodu. Organami narodu w zakresie ustawodawstwa są Sejm i Senat, w zakresie władzy wykonawczej – Prezydent Rzeczypospolitej łącznie z odpowiedzialnymi ministrami, w zakresie wymiaru sprawiedliwości – niezawisłe Sądy.

Źródło: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadzenie L. Falandysz, Warszawa 1997

O trójpodziale władzy mówi konstytucja oznaczona literą .....

Zadanie 35. (4 pkt)

A. Napisz nazwiska osób widocznych na karykaturze.

Źródło: A. Patek, Z. Zblewski, Polska i świat w latach 1918-1993, Kraków 2001, il. 13

Nazwiska osób widocznych na karykaturze:

.....

B. Podkreśl dobrą odpowiedź.

Karykatura ta jest satyrą na

1. traktat wersalski.
2. konferencję w Monachium.
3. pakt Ribbentrop – Mołotow.
4. konferencję w Jałcie.

C. Uzasadnij swój wybór.

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Zadanie 36. (1 pkt)

Uporządkuj chronologicznie podane fakty historyczne, wpisując liczby od 1 do 5.

A. atak Niemiec na ZSRR	
B. atak ZSRR na Polskę	
C. zrzucenie bomby atomowej na Hiroszimę	
D. powstanie warszawskie	
E. atak na Pearl Harbor	

Zadanie 37. (1 pkt)

Podkreśl osobę, która nie była komendantem głównym AK.

1. Leopold Okulicki „Niedźwiadek”
2. Władysław Anders
3. Stefan Rowecki „Grot”
4. Tadeusz Komorowski „Bór”

Zadanie 38. (1 pkt)

Podkreśl dobrą odpowiedź.

Mapa ta przedstawia

1. Europę przed pierwszą wojną światową.
2. Europę w 1942 r.
3. Europę w 1950 r.
4. Europę w połowie lat 90 XX wieku.

Zadanie 39. (3 pkt)

Wybierz trzech Polaków, którzy otrzymali Nagrodę Nobla po drugiej wojnie światowej.
Wpisz te osoby do tabeli. Obok dopisz dziedzinę z jakiej otrzymały one Nagrodę Nobla.

*Wisława Szymborska, Władysław Reymont, Maria Skłodowska – Curie, Lech Wałęsa,
Czesław Miłosz, Henryk Sienkiewicz*

Polacy, którzy po drugiej wojnie światowej otrzymali Nagrodę Nobla	
Imię i nazwisko	Dziedzina, z jakiej otrzymał(ła) nagrodę
1.	
2.	
3.	

Zadanie 40. (2 pkt)

Porównaj trzy kartki żywnościowe z lutego 1983 roku i odpowiedz na pytanie.
Nie patrz na pola zaznaczone: R-0, RP-I, RP –II.

1. Kartka - typu „zero”.

Mąka 1000 g II 83	Cukierki 250 g 0-II 83	Wyr. czek. 100 g II 83	Cukier 2000 g II 83	Mięso 500 g II 83
K. mąka 1000 g II 83	W. Z. Nr _____ <i>Zero</i> nazwisko i imię adres: gmina-miasto-dzielnica			R-0 I II 83
Mleko 1000 g II 83				R-0 II II 83
Mleko 1500 g II 83	„Cypisek” 600 g II 83	R-0 III II 83	Mydło 2 kostki II 83	Masło 250 g II 83

2. Kartka - typu P-1.

Mąka 1000 g II 83	Cukierki 250 g PI-II 83	Wyr. czek. 100 g II 83	Cukier 2000 g II 83	Smalec 250 g II 83
P. zbożowe 500 g II 83	W. Z. Nr _____ <i>P-1</i> nazwisko i imię adres: gmina-miasto-dzielnica			R-PI 32 II 83
Tłuszcze 1 II 83				R-PI 31 II 83
Tłuszcze 2 II 83	Proszek 200 g II 83	Proszek 100 g II 83	Mydło 1 kostka II-III 83	R-PI 30 II 83

3. Kartka - typu P-2.

Mąka 1000 g II 83	Cukierki 250 g II 83	R-PII 30 II 83	Cukier 1500 g II 83	Papierosy 4 pacz. II 83
P. zbożowe 500 g II 83	D 2797504 <i>P-2</i> nazwisko i imię adres: gmina-miasto-dzielnica			Papierosy 4 pacz. II 83
Tłuszcze 1 II 83				Papierosy 4 pacz. II 83
Tłuszcze 2 II 83	Proszek 200 g II 83	Proszek 100 g II 83	Mydło 1 kostka II-III 83	Alkohol 1 but. II 83

Źródło: www. Internetowe muzeum Polski Ludowej

Która z kartek była dla małych dzieci? Podkreśl dobrą odpowiedź.
Uzasadnij odpowiedź.

A. Dla małych dzieci była

1. kartka typu zero.
2. kartka typu P-1.
3. kartka typu P-2.

B. Uzasadnienie:

.....

.....

.....

BRUDNOPIS